

**UCHWAŁA NR XVIII/166/16
RADY GMINY BOLESŁAWIEC**

z dnia 16 grudnia 2016 r.

**w sprawie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii dla gminy Bolesławiec na rok 2017**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 i 1579); art.4¹ ust.2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 487) oraz art.10 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz.224; Dz. U. z 2016 r. poz. 437)

uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Bolesławiec na rok 2017 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bolesławiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Bogusław Uziej

**PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY BOLESŁAWIEC
NA ROK 2017**

I. WPROWADZENIE

Spośród różnych problemów społecznych te związane z alkoholizmem, narkomanią, środkami psychoaktywnymi i przemocą są jednym z trudniejszych do rozwiązania. Wynika to m. in. z kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby uzależnione, ale i całe społeczeństwo. Nadużywanie alkoholu i zażywanie narkotyków powoduje wiele szkód społecznych takich jak: zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Alkoholizm, czy narkomania to choroby, które rozwijają się niepostrzeżenie latami. Nadużywanie substancji psychoaktywnych ma szczególne znaczenie z powodu istotnego wpływu na zdrowie fizyczne i psychiczne, a konsekwencje ich nadużywania dotyczą nie tylko zażywających szkodliwie, czy uzależnionych, ale także całej populacji.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i zażywaniem narkotyków należą do zadań własnych gminy. Zadanie to realizowane jest poprzez coroczny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie Bolesławiec opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie. Działania te odzwierciedla niniejszy Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych. Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z „Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”.

Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii powinna przyczyniać się do ograniczania dostępności i spożycia napojów alkoholowych, zażywania substancji psychoaktywnych, działania na rzecz trzeźwości, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu i zażywania narkotyków.

Rozwiązywaniem problemów uzależnień na terenie Gminy Bolesławiec zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współdziałając z Gminnym Ośrodkiem

II. PODSTAWA PRAWNA

Samorządy lokalne otrzymały stosowne kompetencje oraz środki finansowe, niezbędne do realizacji działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Gmina ma za zadanie podejmować działania minimalizujące i zapobiegające alkoholizmowi i narkomanii w stosunku do społeczności lokalnej.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii są:

- 1) Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku z późniejszymi zmianami,
- 2) Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku z późniejszymi zmianami,
- 3) Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku z późniejszymi zmianami,
- 4) Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020,
- 5) Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Bolesławiec na lata 2012-2017,
- 6) Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2017.

Zatem głównym aktem prawnym w Polsce do działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ten akt prawny stanowi jasno, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Ustawodawca wskazuje również zadania jakie mają być realizowane z uwzględnieniem potrzeb lokalnych.

W tym obszarze ustawa łączy się z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie mniej ważny – dokument to ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która wyraźnie definiuje przemoc w rodzinie jako przestępstwo i wyznacza kierunki zwalczania tej patologii.

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Podstawowym założeniem programu jest promocja zdrowego stylu życia i rozbudzenie wśród młodzieży od najmłodszych lat zainteresowania różnymi formami aktywności: artystycznej, sportowej i naukowej jako alternatywy wobec uzależnień, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy oraz innych zjawisk

patologicznych, a także kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych.

Program jest ukierunkowany w szczególności na działania rozwijające u dzieci i młodzieży poczucie społecznego zaangażowania, wrażliwości na problemy bliźnich, kształtowanie postawy szacunku wobec rodziców i wychowawców, wrażliwości na wartości kultury, poszanowanie przyrody, zdobywanie wiedzy o regionie, a także na stworzenie warunków do rozwoju osobistych talentów dzieci.

Program jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy. Zadania ujęte w Gminnym Programie są koordynowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Bolesławiec, w szczególności następująca grupa osób:

1. Osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby pijące szkodliwie.
2. Dzieci i młodzież szkolna (w tym dzieci ze środowisk zagrożonych alkoholizmem).
3. Rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym lub uzależnieniem od środków psychoaktywnych.

IV. CELE REALIZACJI PROGRAMU

Głównymi celami, których realizacja jest zamierzona niniejszym Programem są:

1. zapobieganie powstawaniu nowych problemów wynikających z uzależnień.
2. ograniczenie używania alkoholu i narkotyków przez osoby niepełnoletnie poprzez realizację programów profilaktycznych oraz promocję zdrowia.
3. doskonalenie metod i zwiększeni zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.
4. udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

V. ZADANIA WŁASNE GMINY

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez:

- a) Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowane do osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków w celu zmotywowania do podjęcia leczenia

odwykowego.

- b) kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawach obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- c) kierowanie na badania pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu.
- d) Pomoc w tworzeniu grup samopomocowych.
- e) Dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych przez organizacje pozarządowe.
- f) Upowszechnianie materiałów informacyjnych o chorobie profilaktyki alkoholowej i narkotykowej.
- g) Zwiększanie dostępu mieszkańcom gminy do programów profilaktycznych realizowanych przez organizacje pozarządowe.
- h) Stała współpraca z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem, Kuratorami Rodzinnymi, pedagogami szkolnymi, szkołami, organizacjami pozarządowymi w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań.

2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- a) Udzielanie specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób współuzależnionych z odpowiednimi instytucjami, mogącymi zapewnić pomoc prawną, psychologiczną i materialną (PCK, GOPS, PCPR, Policja, Szkoły, Prokuratura, Organizacje pozarządowe, Poradnia Zdrowia Psychicznego, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci).
- b) Stała współpraca z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem, Kuratorami Rodzinnymi, pedagogami szkolnymi, szkołami, organizacjami pozarządowymi w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań.
- c) Szkolenia w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, a w szczególności krzywdzonym dzieciom, skierowane do różnych grup zawodowych: lekarzy, nauczycieli, pracowników socjalnych, policjantów.
- d) Finansowanie kosztów funkcjonowania świetlic środowiskowych na terenie gminy wiejskiej Bolesławiec.
- e) Pomoc ofiarom przemocy, w szczególności domowej oraz współdziałanie
- f) Organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin alkoholowych i gdzie występuje przemoc domowa połączonego z programem profilaktyczno – terapeutycznym i psycho – edukacyjnym.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:

- a) Realizację działań profilaktycznych w szkołach.
- b) Edukację rodziców i nauczycieli w zakresie problematyki uzależnień.
- c) Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży podejmujących zachowania ryzykowne w zakresie wczesnej inicjacji środkiem psychoaktywnym.
- d) Dofinansowanie programów profilaktycznych w ramach statutowych działań szkół, promowanie programów autorskich.
- e) Szkolenia sprzedawców zajmujących się sprzedażą alkoholu.
- f) Przeprowadzenie cyklu spotkań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą na temat zagrożeń związanych ze środkami zmieniającymi świadomość i towarzyszących temu zjawisk.
- g) Działania edukacyjne przeznaczone dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem środków psychoaktywnych.
- h) Organizacja i finansowanie lokalnych kampanii profilaktycznych, udział w kampaniach ogólnopolskich.
- i) Wspieranie działalności Stowarzyszeń, Klubów Abstynenckich oraz organizacji pozarządowej, których działania poświęcone są profilaktyce i leczeniu uzależnień.
- j) Kontynuowanie uczestnictwa w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.
- k) Wspieranie działalności uczniowskich klubów sportowych, różnych form kultury fizycznej oraz innych społecznie akceptowanych rodzajów działalności związanych z propagowaniem zdrowego i abstynenckiego stylu życia - realizacja na bazie klubów sportowych programów psycho - profilaktycznych zmieniających zachowania dzieci i młodzieży w zakresie gospodarowania czasem wolnym.
- l) Dotacje na potrzeby działalności Oddziałów Terapii Uzależnień.
- m) Wspieranie i finansowanie różnych podmiotów i osób fizycznych prowadzących profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną.
- n) Dofinansowanie szkoleń w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą oraz doskonalenie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych.
- o) Opracowanie ulotek informacyjnych o miejscach pomocy – przekazanie do instytucji.
- p) Zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących uzależnienia i przemocy domowej.

4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Poszczególne zadania gminnego programu mogą być powierzone do realizacji organizacji pozarządowej. Wśród organizacji pozarządowych ważnym partnerem dla gmin są stowarzyszenia i kluby abstynenckie jako miejsce trzeźwego i zdrowego stylu życia dla uzależnionego i jego rodziny poprzez:

- a) Wspieranie finansowe podmiotów niepublicznych zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem przemocą domową.
- b) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób, które starają się o zdobycie kwalifikacji instruktora terapii uzależnień, członków klubu abstynenta, osób które podejmują pracę z osobami uzależnionymi oraz członkami rodzin alkoholików.
- c) Przekazywanie i tworzenie materiałów edukacyjnych i informacyjnych.
- d) Dofinansowanie zakupu materiałów i sprzętu niezbędnego do realizacji programu realizowanego przez organizacje pozarządowe w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- e) Wspieranie inicjatyw tworzenia grup samopomocowych osób i rodzin zagrożonych problemem uzależnień.
- f) Wspieranie inicjatyw pracy wolontarystycznej na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi w gminie.
- g) Udzielanie pomocy organizacjom trzeźwościowym działającym na terenie gminy.
- h) Współdziałanie z instytucjami kościelnymi i związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

5) Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą poprzez:

- a) Lustrację obiektów handlowych pod kątem realizacji zapisów ustawy zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych i przeciwdziałanie ukrytym formom promocji alkoholu.
- b) Kontrole punktów sprzedaży i lokali gastronomicznych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i prawa lokalnego.
- c) Wnioskowanie do organów ścigania o ukaranie osób naruszających przepisy w/w ustawy.
- d) Informowanie Policji o naruszeniach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

VI. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ NA TERENIE GMINY

Na terenie Gminy Bolesławiec zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień realizowane są przez:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny.
4. Placówki oświatowe.

Przy realizacji zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii GOPS współpracuje z:

1. Sądem Rejonowym – Wydz. Rodzinnym i Nieletnich,
2. Sądowymi Kuratorami Zawodowymi i Społecznymi,
3. Komendą Powiatową Policji, Komisariatem Policji,
4. Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej,
5. Placówkami leczenia odwykowego.

VII. PRZEWIDZIANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

Program przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:

1. objęcie jak największej dzieci i młodzieży szkolnej działaniami o charakterze profilaktycznym,
2. wzmocnienie umiejętności i kompetencji rodziców w procesie wychowawczym,
3. podwyższenie kompetencji pracowników służb zobowiązanych do pomocy osobom doświadczającym przemocy, mających problemy związane z uzależnieniem,
4. dostarczenie informacji mieszkańcom Gminy na temat oferty pomocy z zakresu uzależnień i przemocy w rodzinie na terenie Gminy i w najbliższej okolicy,
5. zorganizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Bolesławiec,
6. wzmocnienie postaw abstynenckich sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu w rodzinie i w społeczeństwie.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Środki na realizację Gminnego Programu pochodzić będą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu komisji lub zespołu problemowego komisji wynosi 7% brutto minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności z posiedzenia lub protokołu kontroli.
3. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. 2 nie przysługuje pracownikom etatowym Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych.
4. Realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu z/s w Kruszynie u. Kasztanowa 1a.
5. Zobowiązuje się Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do składania Wójtowi Gminy sprawozdania z realizacji Programu w okresach półrocznych.

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bolesławiec nie jest prawem miejscowym, bowiem art. 1 ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r. poz 487) stanowi, że organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspieranie działalności organizacji pozarządowych w tym zakresie.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Zadania gminy określone w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności dotyczą:

1. zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w tym ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest prowadzona na podstawie programu corocznie uchwalanego przez Radę Gminy, co wynika z art. 4¹ ust. 2 ustawy.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej

i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w ustawie. art. 10 ust. 1 ustawy mówi, że przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy w zakresie:

1. zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielania rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

O powyższym stanowi art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 224, 437).

Realizacja zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii jest prowadzona na podstawie programu corocznie uchwalanego przez Radę Gminy, co wynika z art. 10 ust. 2 i 3 ustawy.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Bolesławiec na rok 2017 został opracowany z uwzględnieniem wymogów ustawowych oraz uwzględnia kierunki działań wynikające z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.